

Č.j.: VP/S 157/02-160

V Brně dne 12. března 2003

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném dne 27.12.2002 na základě žádosti České republiky - Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky ze dne 18.12.2002 č.j. 62837/02/6400/6000 o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory podle § 6 odst.1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře ve spojení s § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, rozhodl podle § 6 odst. 3 písm. b) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře ve znění zákona č. 130/2002 Sb. takto:

Výjimka ze zákazu veřejné podpory společnosti OKD, OKK, a.s. ve formě prominutí dlouhodobých závazků vyplývajících z účasti státního rozpočtu na ekologizaci OKD, OKK, a.s. ve výši 80 mil. Kč a z využití česko-polského clearingu ve výši 53,5 mil. Kč, vůči státnímu rozpočtu

se povoluje

za těchto podmínek:

- 1) veřejná podpora na 1 tunu koksu nepřesáhne rozdíl mezi výrobními náklady a příjmy z prodeje,**
- 2) Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže budou zaslány údaje o roční opravě výše veřejné podpory vycházející ze skutečných nákladů a příjmů společnosti, a to nejpozději do 31.12.2003.**

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 27.12.2002 žádost o povolení výjimky (dále jen „žádost“) podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné

podpoře ve znění zákona č. 130/2002 Sb. (dále jen „zákon“), kterou podalo Ministerstvo financí ČR a Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR dopisem ze dne 18.12.2002, č.j. 62837/02/6400/6000.

Údaje získané z žádosti o povolení výjimky :

- poskytovatelem veřejné podpory je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
- ministerstvy odpovědnými za poskytnutí veřejné podpory jsou Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a Ministerstvo financí ČR
- kontaktní osobou je Ing. Zbyšek Sochor, ředitel odboru hornictví Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a Ing. Eduard Janota, I. náměstek ministra financí,
- název veřejné podpory je „Veřejná podpora společnosti OKD, OKK, a.s., podniku provádějícímu modernizaci, racionalizaci a restrukturalizaci“,
- základem pro poskytnutí veřejné podpory je usnesení vlády ČR, ze dne 14.8.1996 č. 417 k programu obnovy a ochrany životního prostředí v centru města Ostravy na Koksovně Svoboda OKD, Ostravsko – karvinské koksovny, a.s. Ostrava.

Podklady pro rozhodnutí

- žádost o povolení výjimky podle ustanovení § 6 zákona spolu s průvodním dopisem
- přílohy žádosti o povolení výjimky se specifikací veřejné podpory
- usnesení vlády České republiky ze dne 14.8.1996 č. 417 k programu obnovy a ochrany životního prostředí v centru města Ostravy na Koksovně Svoboda OKD, Ostravsko – karvinské koksovny, a.s. Ostrava
- Plán modernizace, racionalizace a restrukturalizace OKD, OKK, a.s.,
- kopie výpisu z obchodního rejstříku, vedeného Krajským soudem v Ostravě oddíl B, vložka 740, týkající se společnosti OKD, OKK, a.s.,
- dopis Ministerstva průmyslu a obchodu č.j. 1984/03/6400 ze dne 15.1.2003 ve věci doplnění údajů.

Právní analýza

Podle § 1 odst. 1 zákon o veřejné podpoře upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé). Čl. 64 odst. 1 bodu. iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek nebo výroby určitého zboží. Čl. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24.6.1998 s účinností od 11.7.1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č.1/98 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé ze dne 24.6. 1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o státní podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bodu iii) a odst. 2, podle čl. 64 odst.3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi ES a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bodu iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESÚO, dále

jen „Prováděcí pravidla“). Čl. 2 Prováděcích pravidel stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o podpoře a programů s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kritérií vyplývajících z uplatnění pravidel článku 92 Smlouvy o založení Evropských společenství, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle článku 4 odst. 3 Prováděcích pravidel.

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře se stanoví, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků. Dle § 2 odst.1 zákona o veřejné podpoře je veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže, tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie, neslučitelná se závazky České republiky vyplývajících z Evropské dohody a je zakázána. Dle § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře platí zákaz veřejné podpory podle odst. 1 pokud tento zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nepovolil výjimku.

Veřejná podpora bude mít charakter nepřímé podpory, konkrétně bude spočívat v prominutí dlouhodobého závazku 80 mil. Kč vůči státnímu rozpočtu (závazek trvajících z účasti státního rozpočtu na ekologizaci OKD, OKK, a.s.) a závazku 53,5 mil. Kč vůči státnímu rozpočtu z využití česko-polského clearingů (pro realizaci ekologických staveb). Svým typem se jedná o provozní podporu podniku provádějícímu modernizaci, racionalizaci a restrukturalizaci.

Vzhledem k tomu, že:

- se jedná o výhodu poskytovanou Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, které je poskytovatelem veřejné podpory v souladu s § 3 písm. c) zákona o veřejné podpoře,
- hrozí narušení hospodářské soutěže, neboť poskytnutí podpory by umožnilo společnosti použít finanční prostředky určené k uhrazení svých závazků vůči státnímu rozpočtu, pro další investiční činnost,
- tato výhoda zvýhodňuje určité podnikání, jelikož příjemce by prominutím dlouhodobých závazků snížil své náklady, které je povinen uhradit ze svých vlastních prostředků,
- poskytnutím výhody může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie, jelikož část produkce koksu OKD, OKK, a.s. je exportována,

jedná se o veřejnou podporu podle § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, která je obecně zakázaná, pokud zákon o veřejné podpoře nestanoví jinak nebo nebude povolena výjimka.

Při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajících z Evropské dohody je třeba postupovat v souladu s následujícími předpisy ES:

- Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli (dále jen „Smlouva“)
- Rozhodnutí Komise č. 3632/93/ESUO z 28.12.1993, kterým se stanovují pravidla pro státní podporu v uhelném průmyslu – publikovaná v Official Journal L 49/94 (dále jen „Rozhodnutí“).

Základem rozhodování je Smlouva. Jelikož Smlouva v článku 4 písm. c) zakazuje veškeré subvence nebo podpory poskytované státy v jakékoli formě, přijala Komise v souladu s procedurou v čl. 95 Smlouvy výše zmíněné Rozhodnutí. Platnost Smlouvy skončila dne 23.7.2002 a ode dne 24.7.2002 je v platnosti nové Nařízení Rady č. 1407/2002 ze dne 23.7.2002 o veřejné podpoře uhlému průmyslu (dále jen „Nařízení“), které z důvodů ukončení platnosti Smlouvy nahradilo Rozhodnutí. Při posuzování veřejné podpory na krytí nákladů vzniklých do 31.12.2002 se může dle článku 14 Nařízení postupovat dle Rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že v posuzovaném případě se veřejná podpora pro společnost OKD, OKK, a.s. vztahuje výlučně k nákladům vzniklým v roce 2002 postupuje Úřad dle pravidel uvedených v Rozhodnutí.

Veřejná podpora je slučitelná se Smlouvou, pokud vyhovuje čl. 2 – 9 Rozhodnutí, které specifikují a blíže rozvádějí jednotlivé druhy podpor a podmínky jejich poskytnutí. Jedná se o operativní podporu podnikům provádějících modernizaci, racionalizaci a restrukturalizaci, podporu při omezování činnosti, podporu na krytí výjimečných nákladů, podporu výzkumu a vývoje a podporu na ochranu životního prostředí.

Veřejná podpora společnosti OKD, OKK, a.s. se řídí pravidly uvedenými v článku 3 Rozhodnutí, který upravuje podmínky poskytnutí operativní podpory. Operativní podporu na krytí rozdílu mezi výrobními náklady a prodejní cenou volně dohodnutou mezi smluvními stranami lze považovat za slučitelnou se závazky vyplývajícími z Evropské dohody pouze pokud splňuje všechny následující podmínky:

- 1) Veřejná podpora na 1 tunu koksu nesmí přesáhnout rozdíl mezi výrobními náklady a příjmy z prodeje.

Poskytnutí veřejné podpory společnosti OKD, OKK, a.s. ve výši 133,5 mil. Kč na rok 2002, při roční produkci koksu společnosti (.....). Žádanou provozní podporou by došlo k pokrytí rozdílu mezi výrobními náklady a tržní cenou dohodnutou mezi smluvními stranami. Dle průběžných neauditovaných údajů za rok 2002 k 9.1.2003 činí celkové výrobní náklady společnosti OKD, OKK, a.s. (.....). Podpora vztahovaná na 1 t koksu, tj. (.....), tedy nepřesahuje rozdíl mezi výrobními náklady a výnosy v roce, v němž by došlo k realizaci podpory (rok 2002), (.....).

- 2) Poskytnutá podpora navíc bude předmětem ročních oprav, založených na skutečných nákladech a příjmech a to nejpozději na konci toho roku produkce, který následuje po roce, ve kterém byla podpora udělena. Korigované údaje budou Úřadu notifikovány na základě podmínky uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí.
- 3) Poskytnutá částka veřejné podpory nezpůsobí, aby cena 1 tuny domácího koksu byla nižší než cena koksu srovnatelné kvality dováženého ze třetích zemí.

V současné době společnost OKD, OKK, a.s. produkuje cca 1,3 mil. tun koksu/rok. Z vyrobeného množství se v roce 2001 realizoval export ve výši cca (.....), z čehož do zemí EU bylo vyvezeno (.....) t koksu, z toho (.....). Obdobný export se předpokládá i v roce 2002. V České republice jsou vedle OKD, OKK, a.s. provozovány 2 hutní koksovny (koksovna Třineckých železáren, a.s. a koksovna Nové huti, a.s.), které dodávají vyráběný metalurgický koks v celém objemu své výroby vlastním vysokým pecím. Celkem tyto hutní koksovny produkuje cca 2,2 mil. tun koksu/rok. Česká republika je rovněž importérem koksu (import 2001 činil 521,7 tis. t a import do 1/10 2002 činil 431,4 tis. t – data ČSÚ) Zemí, ze které se tato komodita dováží v největších objemech, je Polsko (cca 440 kt v roce 2001). Průměrná cena polského koksu je (.....) (průměrná cena koksu polské produkce, dováženého do ČR v paritě „daf“), průměrná cena koksu produkce OKD, OKK, a.s. je (.....) (průměrná cena

koksu produkce v paritě „exw“). Efekt poskytnuté podpory na cenu koksu OKD, OKK, a.s. je snížení průměrné ceny na 2758,7,- Kč, což je cena stále vyšší jak cena za koks z třetí země.

- 4) Poskytovatel musí poskytnout všechny podrobnosti týkající se výpočtu předpokládaných výrobních nákladů a příjmů na tunu a také podrobnosti týkající výpočtu oprav založených na skutečných nákladech a příjmech.
- 5) Podpora nesmí mít za následek narušení soutěže mezi uživateli koksu.

Na základě zhodnocení podkladů ve předložených ve správním řízení Úřadu lze konstatovat, že jednotlivé podmínky byly splněny a nebo je uloženo jejich plnění jako podmínka povolení výjimky v tomto rozhodnutí. Veřejná podpora společnosti OKD, OKK, a.s. nenaruší soutěž mezi uživateli koksu. Z toho plyne, že lze tyto podmínky považovat za splněné.

- 6) Další podmínkou pro povolení výjimky pro operativní podporu je předložení plánu modernizace, racionalizace a restrukturalizace směřující ke zlepšení ekonomické životaschopnosti prostřednictvím snižování výrobních nákladů.

Spolu se žádostí o povolení výjimky byl poskytovatelem předložen Plán modernizace, racionalizace a restrukturalizace společnosti OKD, OKK, a.s. Tento plán vychází ze Strategického podnikatelského záměru OKD, OKK, a.s. v letech 2001-2016, jehož hlavním cílem je udržení konkurenceschopnosti produkovaného koksu ve vztahu ke koksu srovnatelné kvality prodávaného na mezinárodních trzích. (.....).

Z údajů vyplývajících z Plánu modernizace, racionalizace a restrukturalizace OKD, OKK, a.s. vyplývá, že tento plán vede ke zlepšení ekonomické životaschopnosti, a to převážně prostřednictvím snižování výrobních nákladů.

Vzhledem k výše uvedenému Úřad dospěl k závěru, že veřejná podpora ve formě, výši, za účelem a podmínek, které byly popsány v předložené žádosti vyhovuje podmínkám stanoveným v Rozhodnutí Komise č. 3632/93/ESUO a splňuje podmínky pro její povolení stanovené v zákoně o veřejné podpoře. Rozhodl proto, že tato veřejná podpora je slučitelná se závazky České republiky vyplývajících z Evropské dohody a výjimku ze zákazu veřejné podpory povolil.

Dne 4.2.2003 a 5.2.2003 bylo účastníkům řízení doručeno vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, případně navrhnout jeho doplnění. Tohoto práva účastníci řízení ve stanovené lhůtě nevyužili.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí v souladu s § 6 odst. 5 zákona o veřejné podpoře nelze podat rozklad.

Ing. Josef Bednář
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Obdrží:

Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
Na Františku 32
110 15 Praha

Ministerstvo financí České republiky
Letenská 15
118 10 Praha